mtatk
MTA TK "Lendület" Research Center for Educational and Network Studies
Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences
Országház u. 30. | 1014 Budapest, Hungary | Tel. +36 1 2246700 | Email: recens@tk.mta.hu | http://recens.tk.mta.hu
recens

AZONOSÍTÁSI ELJÁRÁS ÉS ADATVÉDELMI PROCEDÚRA

A Kapcsolatháló- és Oktatáskutató Központ által készített
„Verseny és negatív hálózatok" című kutatás tanulói adatfelvételéhez

KUTATÁSUNKRÓL

Az **MTA Társadalomtudományi Kutatóközpontjában** működő **Kapcsolatháló- és Oktatáskutató Központ** (MTA TK „Lendület" RECENS) dr. Takács Károly vezetésével **2013 őszén** „Verseny és negatív hálózatok" címmel két éven át tartó, 4 kérdőíves lekérdezésből álló longitudinális felmérést indít 5. osztályos általános iskolás tanulók körében. Adatfelvételünket Magyarország közel 30 településének 35 általános iskolájában valósítjuk meg, célunk kb. 1200 tanuló bevonása a kutatásba.

Kutatásunk célja egy olyan adatbázis létrehozása, mely egyszerre tartalmaz az általános iskolás diákok teljesítményére, egymás közötti pozitív és negatív viszonyaikra, konfliktusaikra, valamint továbbtanulásról alkotott véleményükre vonatkozó adatokat. Célunk továbbá, hogy az adatok elemzése alapján tudományos és gyakorlati szempontból releváns következtetéseket, javaslatokat fogalmazzunk meg.

ADATVÉDELMI PROCEDÚRA

A kutatás során a következőképen **biztosítjuk a megkérdezettek személyes adatainak védelmét:**

I. A mintába került tanulókat (osztályokat) és osztályfőnököket az iskolaigazgatók jóváhagyásával az adatkezelési szabályok tekintetében is kiképzett kérdezőbiztosok keresik fel az intézményi telephelyeken.
II. A kérdezőbiztosok az iskola segítségével **tájékoztató levelet** juttatnak el a mintába került osztályba járó **tanulók szüleihez** (törvényes képviselőjéhez), melyben tájékoztatják a szülőket arról, hogy kinek a megbízásából, milyen intézmény gyűjti az adatokat, mi a kutatás célja, és hogy mire, milyen módon fogják felhasználni az adatokat, valamint beleegyezésüket kérik a tanuló kutatásban való részvételéhez. Szintén a **szülők beleegyezését** kérik ahhoz, hogy az iskola a kutatók számára kiadja a tanuló adott adatfelvételi hullámot megelőző félévi vagy év végi **osztályzatait**, valamint a **kompetenciamérésen elért eredményeit**.
III. A kérdezőbiztosok a megkérdezetteket tájékoztatják arról, hogy kinek a megbízásából, milyen intézmény gyűjti az adatokat, mi a kutatás célja, és hogy mire, milyen módon fogják felhasználni az adatokat.
IV. A mintába került személyek számára a **válaszadás önkéntességét biztosítjuk**. Minden mintába került személynek lehetősége van az együttműködés teljes vagy –

egyes konkrét kérdések megválaszolásának visszautasítására révén – a részleges elutasítására.

V. A kérdőív kitöltése előtt a kérdezőbiztosok minden tanulónak kiosztanak egy ötjegyű **egyéni azonosító számot**, amely tartalmazza az iskola kódját, az osztály kódját és a tanuló kódját. Az így képzett azonosító az adatvédelmi előírások figyelembe vétele mellett biztosítja az osztályfőnöki adatlapok és a diák kérdőívek összekapcsolásának lehetőségét. Biztosítja továbbá a különböző időpontokban felvett adatok összekapcsolásának lehetőségét.

VI. Az egyéni azonosítók megőrzése a kutatás longitudinális jellegéből igen fontos szempont. **Az azonosítók** azonban mindenkor **az adatbázistól jól elkülönített szerveren kerülnek tárolásra.**

VII. Az adatfelvételben érintett osztályokban az ott tanuló összes diákkal **önkitöltéses kérdőíves adatfelvételt készítünk tabletek segítségével,** melynek során kapcsolathálózati adatokat is felveszünk. A kérdőív kitöltésekor a tanulók azonosítására az egyéni azonosítójuk szolgál. A tablet segítségével történő lekérdezés lehetőséget biztosít arra, hogy a diákok által kitöltött kérdőíveket sem a tanárok, sem az osztálytársak, sem a kérdezőbiztosok, sem a kutatók nem látják, azok a kitöltés után automatikusan rögzítésre kerülnek az adatbázisban.

VIII. Azon tanulók esetében, akiknek szülei abba beleegyeztek, **az iskola az oktatási (OM) azonosító alapján generálja a tanulók kompetencia mérési azonosítóját, lekéri a matematikai és szövegértési kompetenciamérés eredményeit,** majd az eredményeket átadja a kutatóknak.

IX. A felvett kérdőívek névtelenek, és semmi olyan információt nem tartalmaznak, amellyel azonosítani lehet a megkérdezetteket.

X. A megkérdezett személyek válaszait tartalmazó adatbázis nem tartalmaz semmilyen olyan információt, amely a megkérdezett személyekkel egyedileg összekapcsolható lenne.

A fentieken túlmenően a **Kapcsolatháló- és Oktatáskutató Központ vállalja**, hogy a kutatás folyamán birtokába került információk/adatok kezelése során a vonatkozó adatvédelemmel kapcsolatos adatkezelési szabályokat a munkatársakra vonatkozóan, és az elektronikusan rögzített adatállomány kezelése során betartja. **A megkérdezettek személyes adatait az adatvédelmi törvény** (2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 12. §) **rendelkezéseinek megfelelően kezeli és tárolja**. A felmérés adatait tartalmazó adatbázis a diákok neveit nem, csak egyedi azonosítóikat tartalmazza. A neveket tartalmazó adatbázist véglegesen töröljük, amint rendelkezésünkre áll a mind a négy adatfelvételi hullám adatait és a kompetenciamérések eredményeit tartalmazó adatbázis. A számítógépes feldolgozás során az egyének azonosítására vonatkozó információkat nem tárolunk, s a kutatási összefoglalók, illetve tudományos publikációk csak összesített adatokat tartalmaznak.